Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Catena aurea super quattuor evangelistas

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Esslingen], 1475?

[Prologus]

urn:nbn:de:bsz:31-310733

Visual Library

Diuine visionis sub
limitate illustrat⁹
ysaias ꝓpheta dix
it. Vidi dominū se
dentē sup soliū ex
celsū ⁊ eleuatū. ⁊
plena erat domus
a maiestate ei⁹. ⁊
ea que sub ipo erant replebāt templū ¶ Jero⁹ sup
ysaiam. Quis sit iste dn̄s videt᷑: in euangelista jos
hāne plení⁹ discimus. qui ait. hec dicit ysaias qñ ui
dit gl̄iam eius. ⁊ locutus est de eo. haut dubiū quin
cristū significet ¶ Glosa. Unde ex uerbis istis ma
teria hui⁹ euāgelij qđ sm̄ johēm inscribit᷑ designat᷑.
¶ De ecclastica hystō. Quia eim natiuitatem salua
toris sm̄ carnē ut matheꝰ ut lucas descripserāt: reti
cuit hec iohēs ⁊ a theologia atq; ab ipa. eius diuini
tate sumit exordium. Que ps sine dubio. ipi velut
eximio p sanctū spm̄ reseruata est ¶ Alchuin⁹ Unde
cū omnib; diuine scripture paginis euangl̄m excellat
q; qđ lex ⁊ ꝓphe futm̄ ꝑdixerūt hoc ꝯpletum dicit
euangl̄m: Inter ipos euāgeliorꝫ scriptores iohēs
eminet in diuinorꝫ misteriorꝫ ꝓfunditate. q; tpe dn̄ice
ascensiōis p annos sexaginta quinq; verbū dei abs
q; adminicl̄o scribēdi usq; ad vltīa domiciani. tpa. ꝑ
dicauit. Sed post ocasionē domiciani cum. Nerua
permittente de exilio rediisset ephesum: ꝯpulsus ab
epis asie de coeterna pr̄i. diuinitate xp̄i scripsit.
aduersus hereticos. qui xp̄m ante mariā fuisse ne
gabant. vn̄ merito in figura quatuor aialiū aquile
volanti ꝯparatur. que volat altius cūctis auib; ⁊ so
lis radios irreuerberatis aspicit luīb; ¶ Aug⁹ sup io
hannem. Transcēdit eim iohēs omia cacumina ter
rarꝫ. transcendit oīs campos aeris. trāscēdit om
nes altitudines syderum. transcendit oīs choros ⁊
legiones angelorꝫ. Nisi eim transcēderet ista om
nia que creata sūt: nō perueniret ad eum p quē facta
sūt omia ¶ Aug⁹ de consensu euāgl̄i. Ex quo intel
ligit᷑. si diligent᷑. aduertas tres euangelistas tēm
poralia facta dn̄i et dcā que ad informandos mores vi
te p̄ntis maxie valerēt ⁊ circa actiuā ꝟtutē fuis
se versatos. Johēm vero facta dn̄i multo paucōra nar
rantem. dicta vō eius ꝓsertim que trinitatis vnitatē
⁊ vite eterne felicitatē insinuarēt diligenci⁹ ⁊ ube
rius conscribentē: in virtute ꝯtemplatiā ꝯmendandā
suam intencōm ꝑdicacōm q; tenuisse. Vn̄ aialia tria
p que tres alij euangl̄iste designāt᷑. siue leo. siue ho
sue vitulus in terra gradiunt᷑: q; tres euangeliste
in hijs maxime occupati sūt que xp̄s in carne opa
tus est. ⁊ que p̄cepta mortalis uite exercēde carnē
portantib; tradidit. at vō jobes sup̄ nubila infirmi
tatis humane velut aquila uolat. ⁊ lucē incōmuta
bilis veritatis acutissimis atq; firmissis oculis cor
dis intuet᷑. ipam eim maxime diuinitatē dn̄i q̄ pr̄i est
equalis intendit eamq; p̄cipue suo euangelio quan
tū inter hoies sufficē credidit: ꝯmēdare curauit.
¶ Glosa. Potest ergo euangelista iohānes cū ysaia
ꝓpha dicē. Vidi dn̄m sedentē sup soliū excelsū ⁊ ele
uatū. In quantū acumine uisus sui xp̄m in dn̄ica
tis maiestate regnantem inspexit. que quidem ⁊ in
sui natura excelsa est. ⁊ super omnia alia eleuata.
Dicat eciā euangelista iohes Et dom⁹ plena erat
amaiestate eius. quia p ipm̄ narrat omnia esse facta
⁊ suo lumie oīs hoīes in hunc mundū venientes
illustrari. Dicat ecīā q; ea que sub ipso erant reple
bant templū: q; dicit. Uerbū caro factū ē. ⁊ vidi⁹
gl̄iam ei⁹ gl̄iam q. vnigeniti a patre. plenū gracie
⁊ veritatis. ⁊ q; de plenitudine ei⁹ nos oēs accepi
mus. Hic ergo p̄missa uerba materiam hui⁹ euange
lij ꝯtinent. in quo johes dominū sedentem sup soliū
excelsum insinuat. diuinitatem xp̄i ondens. ⁊ terram
ab eius maiestate impleri ondit: dum omnia p eius
virtutem in esse ꝓducta ostendit. ⁊ ꝓprijs pfectioni
bus repleta. ⁊ inferiora eius .i. humanitatis miste
ria. templum .i. eccam. replere docet: dum in sacra
mentis humanitatis xp̄i ⁊ graciā ⁊ gl̄iam fidelib⁹
re ꝓmittit ¶ Crisostim⁹. Quādo ergo barbar⁹ hic
⁊ indisciplinatus talia loquit᷑. que nl̄s eorꝫ qui in ter
ra sunt hominū nouit vnquam. si hoc sublimi esset:
magnū miracl̄m esset. Nūc aūt cum hijs ⁊ aliud
isto maius tribuit argumentū q; adeo inspirata sūt
ei que dn̄r. hoc s. qđ omnes audiūt ⁊ suadet omnib⁹
p omne temp⁹. Quis ergo nō admirabit᷑. hītantē
in eo virtutem: ¶ Ong in omel. Johānes interp̄ta
tur: gracia dei. siue in quo est gr̄a ut cui donatū est
Cui aūt theologorꝫ donatū est ita abscondita sūmi
boni penetrare misteria. ⁊ sic humanis mentib; intī
mare.

In principio erat verbum.

Crisostimus Omnibus alijs euangelistis ab incarnacione incipiētibus johannes transcurrens concepcionem. natiuita
tem educacōm. augmentacōm: mox de eterna nobis
gn̄acione narrat dicens. ¶ In pn̄apio erat ꝟbū
¶ Aug⁹ lxxxiij. q. Qđ grece logos dicit᷑: latine et
racōm. et verbum. signat. Sed hoc loco melius ꝟ
bum interp̄tamur: ut significet᷑ non solum ad pr̄em
respectus: s; ad illa eciam que p uerbum facta sunt
opatiua potencia. Rō autem ⁊ si nichil p illam fiat
recte rō dr̄ ¶ Aug⁹ sup johānem. Cottidie aūt dicē
do verba viluerunt nob. quia sonando ⁊ transeūdo
viluerunt. Est uerbum ⁊ in ipso homine qđ manet
intus Nam solus procedit ex ore. Est verbum qđ
vere spūaliter dr̄. illud qđ intelligis de sono: nō ipe
sonus ¶ Aug⁹. xv. de trini. Quisqs aūt potest in
telligere verbum non solū anteq; sonet. ꝟmeciā an
teq; sonorꝫ eius ymagines. cogitacōe voluant᷑: iam
potest uidere p hoc speculm̄ atq; in hoc enigmate ali
qm̄ ꝟbi similitudinem de quo dictum est. In pn̄cipio
erat verbum. Necesse est eim cum id qđ scimus lo
quimur: ex ipa sciā q; memoria tenem⁹ nascat᷑ ver
bum qđ eiusmodi sit oīo eiu⁹modi est illa sciā de qua
nascit᷑: formata quippe cogitacō ab ea re q; scimus:
verbum est qđ in corde dīis. qđ nec grecum est nec
latinū. nec lingue alicuius. Sz cum id opus est in
eorꝫ quib; loquimur. ꝑferre noticiā: aliqđ signū quo
significetur. assumit᷑ p inde verbum qđ foris sonat: